

Jinačovický Knihovniček

Vydává Obecní knihovna Jinačovice. 4. ročník. Toto číslo vyšlo v únoru 2007.

Pozor! Toto číslo obsahuje speciální povídání o módě před sto lety!

Nauzte se říkánku:

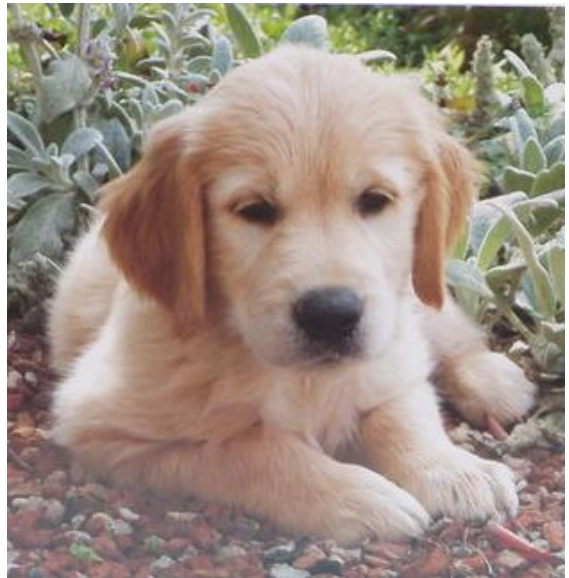
**Bude zima, bude mráz,
kam se ptáčku, kam schováš?
Schovám já se do bezu,
až přestane – vylezu!**

PSÍ MÝTY

O psech se toho říká mnoho. O věrnosti, dokonalém čichu nebo o radosti, kterou svým páníčkům přinášejí... jistě nelze pochybovat. Nicméně mnoho dalších věcí, které se o psech vyprávějí, není založeno na pravdě. Zkusme tedy oddělit pravdu od omylů.

Mýtus číslo 2: Pes, který vrtí ocasem, je přátelský

Mnoho psů sice ve chvíli spokojenosti vrtí ocasem, často však záleží na poloze ocasu. Pokud je rovně s tělem, nebo dokonce nahoru, může to znamenat spíše nejistotu. Stejně tak je známo, že pes současně štěká a vrtí ocasem třeba při pohledu na pošťáka, to však neznamena, že se mu v příštím okamžiku nezakousne do lýtka. Musíme si vždy uvědomit, že mnohem důležitější jsou i ostatní znaky, od polohy uší až po zježenou srst na krku a zádech.

HÁDANKA– JEN PRO VELMI BYSTRÉ DĚTI, NEBO JEJICH RODIČE!

Jak dopadla pánská jízda?

Jednou na Doubravě se kluci vedoucí rozhodli, že si udělají pánskou jízdu, a vydali se do nedalekého pohostinství. Jelikož se však chýlil konec tábora, nikdo už neměl moc peněz, a tak se dohodli, že si nebudou moc vyhazovat z kopýtko. Kluků bylo šest a každý platil 50,- Kč. Dohromady tedy 300,-. Účet však činil jen 250,- Kč. Při placení přebývajících 50,- Kč si vrchní ponechal 20,- Kč jako spropitné a dal zpět každému 5,- Kč. Každý ze šesti kluků tedy zaplatil 45,- Kč, dohromady 270,- Kč. Na cestě zpět do tábora to přemýšlivým klukům nedalo a tak začali diskutovat: "Chápete to? Dohromady jsme zaplatili 270,- Kč. Přičteme-li k tomu 20,- Kč, které si ponechal vrchní, dostaneme částku 290,- Kč. Kde tedy zůstalo oněch 10,- Kč do původně zaplacených 300,- Kč." Tak kde tedy zůstalo těch 10,- Kč?

ŘEŠENÍ hádanky najdete na předposlední stránce Knihovničku!

MÓDA PŘED STO LETY

Móda dnes nezajímá jen děvčata, ale i chlapce. Neznámější módní návrháři v historii byli většinou muži, i když se proslavilo také hodně žen. Například Coco Chanelová. Dodnes se určitému druhu kostýmů říká chanelovský. Takže tento článek je určen chlapcům i dívkám, a možná bude zajímat i vaše maminky. Chceme, aby program JABLKO byl bohatý, a měli jste v něm možnost výběru, i když by nás samozřejmě těšilo, že se budete zajímat o všechno.

V tomto článku si vybereme módní téma **z konce minulého století**. Podíváme se, jak se oblékali lidé před sto lety.

Oblečení lidí vždy souvisí se způsobem života lidí, proto se také v seriálu o módě zmíníme o tom, jak lidé žili. Nebyla televize, film byle svých začátkách. Žádné videokazety, ani "kazeťáky". Představte si, že byste najednou zůstali bez těchto vymožeností!

Co byste asi dělali se svým časem? Určitě byste jej také dobře využili, jak to udělaly děti a mládež té doby. Z konce minulého a začátku tohoto století se zachovaly nádherné ruční práce, kterým se dívky věnovaly. Bylo samozřejmostí, že si skoro každá dívka připravovala výbavu, a podle svých možností ji vyšívala a šila. Teď mně napadlo - víte vůbec, děvčata, co to je – výbava? Bylo to skromnější, nebo bohaté "vybavení" dívky, která se vdávala. Povlečení na postele, utěrky, ubrusy, věci potřebné v domácnosti. Na venkově byl zase vzácný "štůček" plátna. (štůček - srolovaný kus látky).

Bohatší nevěsty měly jednotlivé kusy povlečení bohatě zdobené velmi pracnými výšivkami, a nesměly chybět monogramy. Ty vyjadřovaly jméno nevěsty a většinou příjmení, které bude mít nevěsta po svatbě. Tehdy šlo všechno pomaleji, než dnes. Zpravidla se dívka nejdříve musela zasnoubit, a svatba byla třeba až za dva nebo i více let. Stávalo se však také, že se nevěsta se svým snoubencem rozešla, a to byl malér také v tom, že se musely všechny monogramy párat, a vyšívát nové. Byla jiná doba, a rozchod se snoubencem bylo pro dívku hanbou. Ale musíme říci, že se to nestávalo až tak často. Dívky i tato doba brala lásku a vztahy mužů a žen uvážlivěji, než dnes. A mladí muži se snažili nejdříve

postarat o svoji existenci, o vzdělání a zaměstnání, a teprve se oženit. Tím, že měli lépe postaráno o zabezpečení mladé rodiny, ušetřili si mnoho starostí.

Ale vraťme se k módě.

Dítě jeden rok staré

Zde vidíme, že módu nemůžeme oddělit od doby a způsobu života v ní.

Musíme si říci nejdříve všeobecný poznatek, že se zásadně lišilo oblečení **městské od venkovského**.

Tento rozdíl setřelo až naše století – dvacáté a to teprve až v jeho druhé polovině. Na ženskou módu mělo vliv zaměstnání ženy, její vstup do zaměstnání. Do této doby se práce dělí na mužskou a ženskou, od ženy se očekávalo, že bude v domácnosti vychovávat děti, a muž vydělávat peníze.

Koncem minulého století se teprve pomalu otvíraly brány škol i pro děvčata. Studentka Gymnázia byla před sto lety vzácností. Na školních fotografiích z těchto let vidíme uprostřed celé třídy mladých mužů jen sem tam dvě, tři dívky.

Devatenácté století a přelom století dvacátého je také charakterizováno vznikem **továren, manufaktur**, mnoha **objevy a vynálezy**. Také vynálezem **šicího stroje**.

V továrnách pracují ženy, většinou venkovská děvčata, která nemají vzdělání, a proto jejich práce není dobře ohodnocena.

Děvčata se musela těžce prosazovat. Začínají pracovat v kancelářích i v jiných zaměstnáních.

Do práce v továrně, ani v kanceláři se už nehodí typ krásného, avšak nepraktického ženského oděvu. Mimochodem, šicí stroje se začínají do domácností rozšiřovat až v této době, (i když jejich princip byl objeven už dříve).

V módě začátku 20.století vzniká výrazný předěl

My se v obrázcích podíváme na oděv, který s dvacátým stoletím zaniká. Ženy minulého století musely být sešněrované v těsném oděvu po celý den. I takový ranní župánek byl dost složitý a vůbec ne pohodlný.

Kolik metrů látky padlo na takový oděv! Jen na jeden rukáv určitě víc, než na sukni dnešní dívky.

Však se také látky vyráběly ve větší šířce, až 2,60 m místo dnešních 90 cm, nebo 1,30 –1,40 m. A co dětské oděvy! Dovedete si představit, že pro vaše hraní by bylo praktické toto oblečení, jaké má na obrázku dívenka se švihadlem? Musela být dosti šikovná, aby jí skákání šlo dobře! A na obrázku vedle je obleček děvčátka a chlapce ke koupání! Dívce v kloboučku je šest let a jde na procházku.

Koupací oblek

Jak vrcholně praktický a moderní se jevil v té době lyžařský oblek! Syntetické materiály, ze kterých jsou dnešní úbory lyžařů ještě neexistovaly! Zrovna tak, jako ostatní vybavení. Ale taky se svahy nesjížděly tak rychle, jako dnes!

A oblečení pro ostatní sporty? Pro jízdu na koni, tenis a veslování byly “moderní” obleky z následujících obrázků.

Děvčata, prohlédla jste si dobře dobové obrázky konce 19. století? Pokusily jste se, představit si sebe

v takových kostýmech? Nepochybuji o tom, že byste se sobě určitě líbila, a nejen sobě ! V dnešní době, kdy se nekladou módě meze, a zakládá se na originalitě, není důvodu, aby si některá z vás, která jste šikovná na šití, nepřipravila něco podobného na ples, třeba i na ten maškarní. Někdy stačí uplatnit jen některý prvek na dnešním typu oděvu, a máte originální model.

A co kdybyste si něco podobného ušily pro vaši panenku? Nebojte se šití ani pro sebe, ani pro loutky. Požádejte maminku o zbytkovou látku, nebo o kusy nepotřebného oblečení, které můžete rozstříhat. Podívejte se na nakreslené stříhy, a pokud jste ještě nic nešila, všechno se dá naučit! Není to vůbec těžké. Maminka, nebo babička vám určitě poradí. Že nemáte šicí stroj? Představte si, že všechny historické oděvy až do minulého století se šily ručně. Ručně se šijí ještě dnes drahé modely, které slavní světoví módní návrháři předvádějí na svých přehlídkách.

Věřím, že jistě někdo z vás, kdo čtete tyto řádky, bude slavný módní návrhář, nebo návrhářka.

Znáte dobře příbuzenské vztahy? Že ano? Tak zkuste správně spojit modré a zelené označení příbuzných. Správnost údajů vám potvrdí maminka nebo tatínek.

maminka mé maminky

sestřenice

tatínek mého tatínka

dědeček

sestra mé maminky (nebo tatínka)

teta

bratr mé maminky (nebo tatínka)

babička

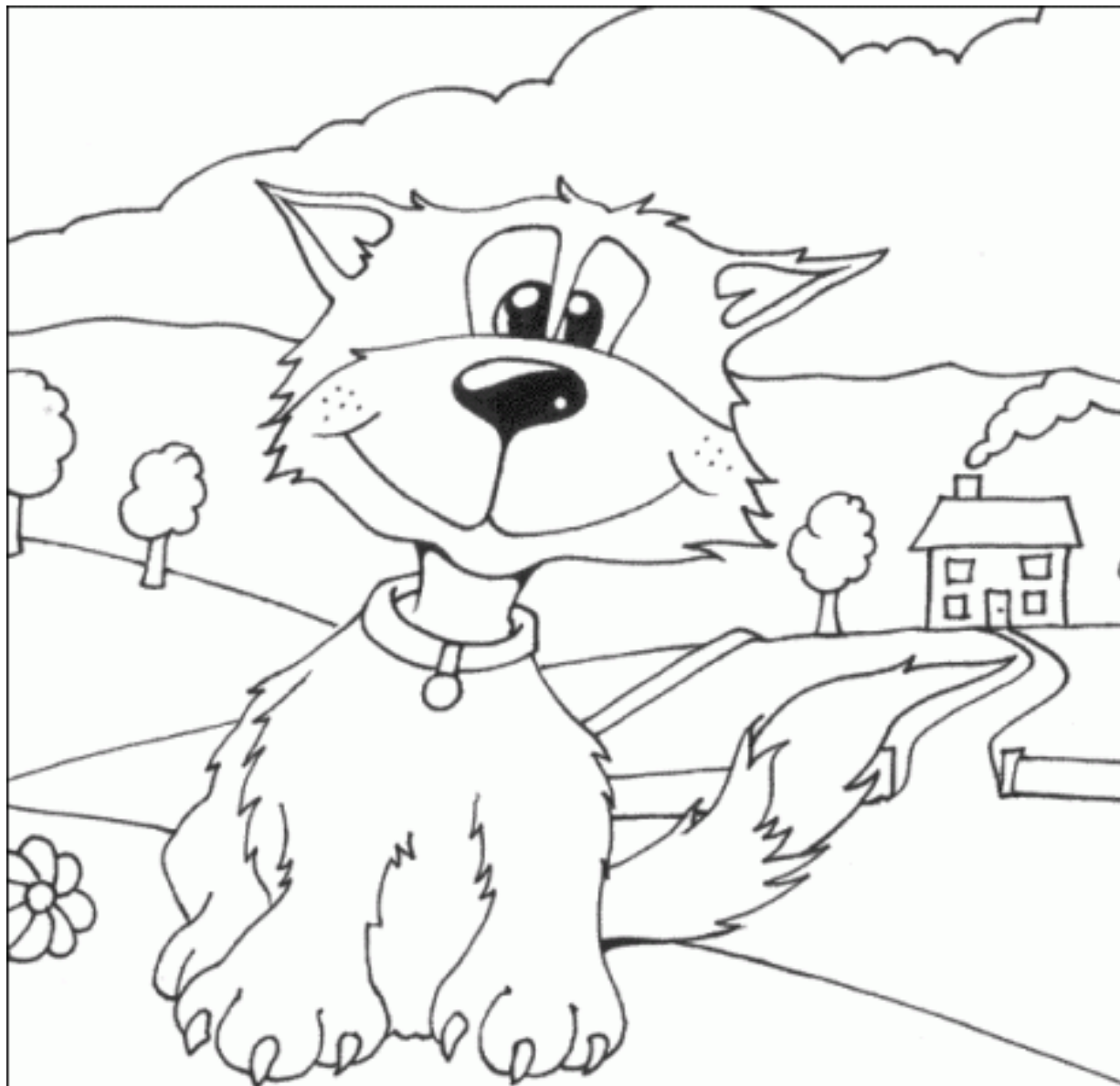
dcera tety a strýčka

strýček

syn tety a strýčka

bratranec

Vymaluj si tohoto kocoura! Taky ho můžeš použít jako předlohu na window-color (malování na sklo či na fólie), nebo třeba jako obrázek na tričko.

Jak dopadla pánská jízda? - ŘEŠENÍ

V 270,- Kč je započítáno už i spropitné. Nelze tedy počítat k placené částce částku v ní už obsaženou. Jedná se o chyták záludně položené otázky. K zaplaceným 270,- Kč můžeme připočítat pouze a jen 6 x 5,- Kč, které kluci přeplatili (a které jim i vrchní vrátil).

Chceš, aby Tvůj obrázek visel na nástěnce v knihovně?

Není nic jednoduššího!

Namaluj **svůj** obrázek do rámečku, připiš svoje jméno, příjmení a věk, a odevzdej obrázek při své příští návštěvě v knihovně.

Téma obrázku na měsíc leden je: **NAMALUJ SVŮJ VLASTNÍ MÓDNÍ NÁVRH!**

